Vote sur l'amendement 6

An da stëmme mer schlussendlech of iwwert dee leschten Amendement, den Amendement N°6, och nach eng Kéier vum Här Hoffmann, iwwert den Artikel 12. De Vote fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

Den Amendement 6 ass verworf mat 52 Nee-Stëmmen, géint 8 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz (par M. François Bausch), Camille Gira (par Mme Viviane Loschetter), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter;

M. André Hoffmann.

Ont voté non: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert, Ali Kaes, Marc Lies (par M. Lucien Thiel), Mill Majerus, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz, Lucien Thiel, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Martine Mergen), Raymond Weydert et Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt);

MM. Marc Angel, Alex Bodry (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Ben Fayot), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen) et Fernand Kartheiser.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de gesamte Projet de loi 6068.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

(Interruptions)

Neen, d'Motioun huele mer duerno. De Vote fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 6068 ass ugeholl mat 52 Jo-Stëmmen, géint 8 Nee-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert, Ali Kaes, Marc Lies (par M. Lucien Thiel), Mill Majerus, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz, Lucien Thiel, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Martine Mergen), Raymond Weydert et Michel Wolter (par M. Marc Spautz);

MM. Marc Angel, Alex Bodry (par M. Ben Fayot), Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Roger Negri), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen) et Fernand Kartheiser.

Ont voté non: MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz (par M. François Bausch), Camille Gira (par Mme Viviane Loschetter), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter;

M. André Hoffmann.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Motion 1

An da komme mer hei och nach zur Ofstëmmung vun enger Motioun. Ech hu verstanen, datt d'Regierung déi géif wëllen unhuelen. Kënne mer dann do par Vote à main levée ofstëmmen?

(Négation)

Dir hätt gär e Vote électronique. Da stëmme mer mat engem Vote électronique doriwwer of.

Vote sur la motion 1

De Vote geet un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

D'Motioun 1 ass ugeholl mat 52 Jo-Stëmmen, géint 1 Nee-Stëmm a 6 Abstentiounen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert, Ali Kaes, Marc Lies (par Mme Christine Doerner), Mill Majerus, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz, Lucien Thiel, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Martine Mergen), Raymond Weydert et Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt);

MM. Marc Angel, Alex Bodry (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Roger Negri), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen) et Fernand Kartheiser.

A voté non: M. André Hoffmann.

Se sont abstenus: MM. Claude Adam, François Bausch, Camille Gira (par Mme Viviane Loschetter), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter.

Wëllt ee seng Abstentioun begrënnen? Dat schéngt mer net de Fall ze sinn.

Da komme mer elo zum Projet de loi 5856 iwwert d'Hospitalisation sans leur consentement de personnes atteintes de troubles mentaux. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madame Mergen, den Här Wagner, d'Madame Err, den Här Huss an den Här Colombera. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madame Claudia Dall'Agnol. Madame Dall'Agnol, Dir hutt d'Wuert.

7. 5856 - Projet de loi a) relatif à l'hospitalisation sans leur consentement de personnes atteintes de troubles mentaux, b) modifiant la loi modifiée du 31 mai 1999 sur la Police et l'Inspection générale de la Police et c) modifiant l'article 73 de la loi communale modifiée du 13 décembre 1988

Rapport de la Commission de la Santé et de la Sécurité sociale

Mme Claudia Dall'Agnol *(LSAP), rapportrice.-* Merci, Här President, fir d'Wuert. Dir Häre Ministeren, Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mam Projet de loi 5856, do schafe mer d'Gesetz vun 1988 relatif au placement des personnes atteintes de troubles mentaux, dat mer schonn zweemol, fir d'lescht Enn 2006, geännert hunn, of, a votéieren hei en neit. Dëst, fir datt dat Gesetz net duerch ze vill Amendementer onliesbar a komplizéiert gëtt, mä awer och a virun allem fir eng Rei punktuell, mä essenziell Modifikatiounen ze maachen, déi ausféierlech am Exposé des motifs, am Commentaire des articles an awer och a mengem schréftleche Rapport beschriwwe sinn an déi ech probéieren elo kuerz ze erläuteren.

D'Aufgab vun der Politik, déi muss et sinn, eng Psychiatrie ze ënnerstëtzen, déi no bei de Leit ass, mä awer och kann effizient schaffen. En éischte Schrëtt dozou war d'Dezentralisatioun, dat heescht, datt net méi den CHNP zu Ettelbréck zoustänneg ass fir d'akut Psychiatrie, mä véier allgemeng Spideeler. Dëst ass ouni gréisser Problemer um Terrain geschitt.

Et sinn och zënter dem Gesetz vun 2006 eng ganz Rei aner Saachen um Terrain gelaf, notamment goufe méi Plazen an Dageszentre geschaf, wat gutt an och noutwendeg war.

Den CHNP huet och eng Unitéit fir Jonker a Schwieregkeete geschaf a kann zënter der Dezentraliséierung senger Missioun vun der Rehabilitatioun besser gerecht ginn.

Woufir dann awer elo en neit Gesetz? Ma d'Haaptinnovatioun besteet doran, aus der Placementsdécisioun, dat heescht, wou de Mënsch - ech soen hei express nach net Patient - agewise gëtt, aus där Décisioun eben eng Décision judiciaire ze maachen.

Bis elo war et esou, datt den Direkter vum Spidol oder de Responsabele vum Service Psychiatrie aus dem Spidol eben déi Décisioun muss huelen. An och, wann et hei eng ganz Rei Garantië gëtt, fir datt keng Abusë solle geschéien, esou ass den aktuelle System awer och net ouni Kritiken ze gesinn. Zum Beispill kéint den Direkter vun engem Spidol dozou verleet ginn, Patienten opzehuelen, fir seng Bette voll ze kréien; och wann dat doten natierlech éischter hypothetesch ze gesinn ass.

D'Fro kann ee sech awer och stellen, wéi e Patient soll Vertrauen ebe genau zu deem Dokter opbauen, Vertrauen, wat awer essenziell wichteg ass fir seng Genesung, ebe genau zu deem Dokter, deen en agewisen huet.

Eng Étude comparative am Optrag vun der Europäescher Kommissioun an ausgefouert vum Mannheimer Zentralinstitut für psychische Gesundheit, déi huet festgestallt, datt an der grousser Majoritéit vun de Länner dës Décisioun vum Placement eben eng geriichtlech ass.

Vu datt et hei ëm d'Fräiheet vum Mënsch geet respektiv et drëms geet, déi Fräiheet eben ewechzehuelen, a wann et vläicht och nëmme fir eng ganz kuerz Zäit ass, esou gëtt eng geriichtlech Décisioun dach méi Garantië géint Abus oder och arbiträr Décisiounen.

Déi zweet Innovatioun vum Gesetz, dat mer herno hoffentlech unanime kënne stëmmen, handelt ëm déi onfräiwëlleg medezinesch Behandlung.

Dat aktuellt Gesetz seet doriwwer näischt, ausser a sengem Artikel 38, wou iwwert den Traitement expérimental geschwat gëtt, respektiv Traitementer, déi irréversibel Schied am Gehier kéinte provozéieren.

Wann iwwert déi onfräiwëlleg Behandlung diskutéiert gëtt, dann ass dat ee vun deene klasseschen Themen, wou et ganz kontrovers Positioune gëtt. Et gëtt der, wou derfir sinn, an et gëtt der, wou dergéint sinn, a si allen zwee kënne sech op Argumenter vun den elementare Rechter beruffen, sief et dem Recht op Hëllef oder awer och dem Recht op Autonomie vu senger Persoun.

Och an där Mannheimer Etüd, déi ech virdrunns jo schonn eng Kéier zitéiert hunn, geet doriwwer Rieds. A sechs vu 15 europäesche Länner ass e Placement involontaire ouni Traitement méiglech. An Éisträich, Däitschland, Irland, Holland an a Schweden muss de Patient opgekläert ginn an enger Behandlung zoustëmmen, mä falls de Patient awer dozou net à même ass, da kann awer behandelt ginn.

Wa mir elo hei mat dësem Gesetz de Prinzip an d'Méiglechkeet vum onfräiwëllegen Traitement festhalen, dann awer ënnert de restriktive Konditiounen, déi an der Recommandatioun vum Comité des Ministres vum Conseil de l'Europe relative à la protection des droits de l'Homme et de la dignité des personnes atteintes de troubles mentaux stinn. Den Detail, dee fannt Der och am Commentaire des articles erëm.

Hei sief gesot, datt esou en onfräiwëllegen Traitement nëmme méiglech ass, wann den Zoustand vum Patient riskéiert, senger Gesondheet oder anere Persounen eeschthaft ze schueden.

Den Traitement muss ganz spezifesche Symptomer entspriechen a muss de Prinzip vun der Proportionalitéit respektéieren. Och muss virdru mam Patient, mat sengem Représentant légal oder awer enger Vertrauenspersoun geschwat ginn, an natierlech muss den Traitement an d'Konditiounen, an deem en ugewannt gëtt, och am Patientendossier dokumentéiert ginn.

Wichteg ass et hei ze bemierken, datt de Statsrot nieft enger Rei anere Remarquen zwou Oppositions formelles formuléiert hat a sengem Avis zu der éischter an initialer Versioun vum Projet de loi. Déi éischt Opposition formelle hänkt mat der Sécurité juridique vum Placement zesummen. Dëse Projet, wéi ech elo grad schonn erkläert hunn, dee gesäit jo vir, datt e Riichter iwwert d'Admissioun an de Placement vun enger Persoun mat mentale Problemer décidéiert. Iwwert d'Entloossung, sief se provisoresch oder definitiv, soll awer den Dokter décidéieren. Domat war de Statsrot net d'accord, well domadder d'Décisioun vum Riichter iwwert de Placement net opgehuewe wär.

D'Regierung an d'Santéskommissioun awer hu sech am Detail mat dësem Problem befaasst, hunn och d'Meenung vun der Justiz gefrot an hu versicht, de Conseil d'État ze iwwerzeegen, datt dës Aart a Weis fir virzegoe richteg an och berechtegt ass.

D'Décisioun, fir e Mënsch anzeweisen, fir em also seng Fräiheet ze huelen, ass esou eng grave, datt se onbedéngt vun engem Riichter soll a muss geholl ginn. Mä wann et ëm d'Entloossung geet, ass den Dokter am beschte placéiert fir ze jugéieren, wéini an ënner wéi enge Konditiounen dat soll geschéien.

De Conseil d'État huet sech och iwwerzeege gelooss an d'Opposition formelle opgehuewen. E freet allerdéngs, datt de Riichter op d'mannst informéiert wäert ginn.

Bei der zweeter Opposition formelle goung et drëms, datt d'Police, d'Force publique also, bei eng Persoun, déi ënnert d'Dispositioune vum Gesetz fält, doheem kann eragoen, fir datt se ebe ka placéiert ginn. De Statsrot gesäit domat d'Protektioun vum Domicile net méi garantéiert.

Och dës Opposition formelle huet de Statsrot opgehuewen, nodeems den Zougank vun der Force publique zum Domicile vun der betraffener Persoun agegrenzt ginn ass.

Et sief nach gesot, datt d'Chamberskommissioun den 12. Februar 2009 mat hirem Argumentaire zu den Oppositions formelles och eng Serie vun Amendementer eraginn huet. Den 3. Juli 2009 huet och d'Regierung nach eemol zwee Amendementer eragereecht, an alleguerten dës Ännerunge kruten och den Okay vum Conseil d'État, deen eis ausserdeem awer nach op e Schreiffeeler opmierksam gemaach huet a sengem zweeten Avis complémentaire vum 22. September 2009.

Eis louchen och d'Avisë vun der Commission permanente pour le secteur hospitalier, dem Collège médical, dem Syvicol an der Commission consultative des droits de l'Homme vir. Aus dësen Avisë wéilt ech vläicht zwou Aussoen erausgräifen, déi ganz wichteg sinn an der Diskussioun vun der Problematik.

An engem Avis séparé bedauert de Collège médical, datt verschidde Froen net weider am Detail behandelt ginn. Et ass virun allem d'Fro vun der Opportunitéit, fir eng Persoun hirer Fräiheet ze berauben an an deem Kontext d'Fro: Wat ass en Trouble mental grave? Wéini ass een eng Gefor fir sech selwer oder en aneren oder och den Ordre an d'Sécurité publique?

Grad dës lescht Formuléierung, déi an der Endversioun vum Projet méi dacks erëmzefannen ass, schéngt geféierlech, well ee se kann zéie wéi e Lastik.

Ech mengen, datt et awer grad an dëser Problematik ganz wichteg ass, fir ganz prezis a ganz gewëssenhaft ze sinn, fir all Méiglechkeet vu Mëssbrauch eben ze verhënneren.

De Professer Rössler, dee jo eise System méi no verfollegt an als Expert en och hëlleft ze verbesseren, dee sot Enn 2006, wou mer déi leschte Kéier un dësem Gesetz geschafft hunn, datt mer hei zu Lëtzebuerg, genausou wéi d'Schwäiz, e ganz héije Prozentsaz vun Zwangsaweisungen hätten. E sot och, datt d'Gesetzeslag awer an Europa zu deem Thema ganz ähnlech wär.

An awer: D'Zuelen, déi schwätzen eng aner Sprooch. D'Fro ass also elo: Firwat ass déi Zuel esou héich? An och, wéi een dann déi Zuel an Zukunft kann erofkréien.

Ech mengen, mir kënnen heibannen alleguerten d'accord si fir ze soen, datt d'Aweisung an de forcéierten Traitement nëmme kënnen als allerleschte Moyen ugesi ginn an datt mer an deem Sënn alles wäerte wëlle maachen, fir all net onbedéngt dréngend noutwendeg Zwangsaweisung ze évitéieren.

Ech wëll och nach op eng Recommandatioun vun der Mënscherechtskommissioun hei zu Lëtzebuerg hiweisen, nämlech, datt esou séier wéi méiglech d'Fro vun de Mineuren, déi géint hire Wëllen hospitaliséiert ginn, an d'Gesetz iwwert de Jugendschutz debattéiert an och reforméiert solle ginn.

Zu gudder Lescht an als Ofschloss nach dat hei, fir ze erënneren, datt d'Psychiatrie e Ganzt ass an datt weider op allen Niveaue mussen Effortë gemaach gi bei der Preventioun, bei der akuter Prise en charge, mä och a virun allem duerno an all Dag, iwwerall an eiser Gesellschaft.

Ech hunn an engem Uerteel vun 1997 - den Arrêt Johnson contre le Royaume-Uni - déi heiten Ausso fonnt: «Ce n'est pas parce que des institutions spécialisées ont constaté la disparition du trouble mental qui a motivé l'hospitalisation forcée d'un patient que celui-ci doit être automatiquement élargi sur-le-champ et sans conditions pour reprendre une vie normale dans la société.»

An e puer Sätz méi spéit soe se dat heiten; ech zitéieren erëm: «Il faut aussi tenir compte de ce qu'en matière de maladie mentale, il est impossible d'établir sans aucun risque d'erreur si la disparition des symptômes d'une maladie vaut confirmation d'une guérison totale.»

Mat dësen zwee Zitater aus engem Geriichtsuerteel wollt ech just nach eng Kéier ënnersträichen, datt éischtens eng ze fréi Entloossung net wënschenswäert ass, mä datt een eng Entloossung soll ustriewen, soubal et ënner gudde Konditioune méiglech ass. Dann awer däerf de Mënsch net eleng gelooss ginn. E muss begleet an och encadréiert ginn. Well d'Famill, an dat wësse mer all, ass dacks iwwerfuerdert, an och leider ass hautdësdags ganz dacks guer keng Famill méi do, déi kéint oder wéilt Verantwortung fir de Kranken iwwerhuelen.

Mir hu jo Strukture wéi zum Beispill de SPAD - Service de psychiatrie à domicile -, déi dës Aarbecht jo scho maachen. Déi mussen och weiderhin ënnerstëtzt ginn an déi néideg Moyenë kréien, fir hir Aarbecht eben am Intérêt vum Patient, mä awer och der Gesellschaft gutt ze maachen.

Ech wëll och nach eemol an dësem Zesummenhang soen, wéi wichteg e verantwortungsbewossten Ëmgank mat Psychopharmaka ass. Dës Medikamenter hu sécher am Kader vun enger méi breeder Behandlung hir Notzen. Wichteg ass awer och, de Mëssbrauch oder och den ze vill liichten Asaz vun esou Medikamenter ze verhënneren. An hei si virun allem och d'Dokteren an der Verantwortung.

Voilà, Här President, d'Chamberskommissioun vun der Gesondheet huet du schlussendlech mäi schréftleche Rapport kritt an deen an hirer Réunioun vum leschte 15. Oktober och ugeholl.

Une voix.- Très bien!

Mme Claudia Dall'Agnol *(LSAP), rapportrice.*- Als Rapportrice hunn ech elo probéiert, de Projet de loi 5856 esou gutt wéi et méiglech ass ze résuméieren. Ech gesinn, verschiddene Leit war dat schonn ze laang, mä Dir fannt jo och all Detailer an dem schréftleche Rapport zréck.

Esou wäit also elo fir mäi Rapport. Ech sinn der Iwwerzeegung, datt mer mat dësem Projet de loi dozou bäidroen, d'Psychiatrie hei zu Lëtzebuerg weider ze verbesseren; dëst am Interessi vun alle Betraffenen, hire Familljen an awer och der Allgemengheet.

An ech soen Iech alleguerte Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- An ech soen der Madame Dall'Agnol Merci. Als éischt Riednerin ass d'Madame Martine Mergen agedroen. Madame Mergen, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Martine Mergen *(CSV).*- Merci, Här President. Ech wëll fir d'Alleréischt der Madame Dall'Agnol am Numm vun eiser Fraktioun villmools Merci soe fir hiren ausféierleche schréftlechen a succinctë mëndleche Rapport, deen haaptsächlech am Domän vun der Protektioun vun der Würd vum Patient ganz grëndlech war an dee mer wäert erlaben, mech kuerzzefaassen a menger Interventioun. Ech wollt just e puer Remarquë maachen, déi zum Deel och an deene verschiddenen Avisen, déi d'Madame Rapportrice genannt huet, erauszefanne sinn.

Et handelt sech ëm e Gesetz, wat eng Reform bréngt vun engem nach relativ rezente Gesetz, deem vum Placement vu Persoune mat Troubles mentaux, déi esou eng Gefor fir sech a fir anerer duerstellen. Effektiv war dat viregt Gesetz eréischt 2006 ofgeännert ginn, dat alles am Kader vun där méi vaster Reform vun der Psychiatrie hei zu Lëtzebuerg a mat der Dezentraliséierung.

Déi wichtegst Neierung ass hei, dass déi Décisioun, eng Persoun géint hire Wëllen op eng zoue psychiatresch Abteilung ze placéieren - an net méi ze internéieren, wéi mer dat fréier genannt hunn -, eng Décisioun vun der Justiz ass, an net méi vun engem Dokter. Dat ass ganz sécher dee richtege Wee.

Den Dokter, oder méi prezis de Psychiater an dësem Fall, dee steet ënner enger duebeler Contrainte. De Jean Ayme, Psychiater an der Psychiatrie publique a Frankräich, weist dorobber hin, wann e seet: „Op där enger Säit si mer am Kräizfeier vun der Kritik, wa mer Persoune fräi loossen, déi geféierlech sinn, op där anerer Säit kréie mer virgeworf, Persounen ze internéieren, déi et net néideg wieren." Et ass a béide Fäll eng schwéier Décisioun, mä den Dokter sollt jo no sengem geleeschtenen hippokrateschen Eed dem Patient hëllefen, e behandelen, op senger Säit stoen.

Wann hien engem d'Fräiheet entzitt, a sengem Intérêt oder am Intérêt vun der Gesellschaft, erfëllt hien domat een Deel vu senger Aufgab, nämlech Assistance à personne en danger. Seng Responsabilitéit heibäi ass enorm. Loosse mer ons awer elo keng Illusioune maachen. Och no dëser Reform bleift déi Responsabilitéit enorm grouss, an ech wëll Iech dat hei illustréieren.

De Placement gëtt geschwat no enger sougenannter Mise en observation, wat d'Madame Dall'Agnol der Rei no erzielt huet. Fir d'éischt kënnt d'Mise en observation, an dann de Placement vun 30 Deeg. Dësen Délai ka souguer nach eemol ëm 21 Deeg verlängert ginn, mam Accord vum Riichter. D'Madame Dall'Agnol huet och scho gesot, wellech Prozedure musse geholl ginn, fir d'Mise en observation duerchzezéien. No sechs Deeg spéitstens kritt de Riichter vun deem behandelnden Dokter e Rapport iwwert d'Opportunitéit, d'Mise en observation oprecht ze halen. De Riichter huet dann elo erëm dräi Deeg Zäit, entweder sech dem Dokter senger Meenung ze ralliéieren, oder d'Mise en liberté ze froen... Oder nach méi Renseignementer, war déi drëtt Méiglechkeet, déi de Riichter ka froen.

Et ass also reng unhand vum Rapport, also vum Dossier, wou de Riichter seng Décisioun hëlt. Hie ka bis dohinner de Patient net gesinn hunn. D'Madame Dall'Agnol hat esou léif am Rapport gemengt, dass, vu dass dat ëmmer deeselwechte Riichter wäert sinn, dee sech eng gewësse Sachkenntnis wäert kënne mat der Zäit uneegnen, mat der zounehmender Erfahrung, souzesoe Learning by doing. Dëser Hoffnung wëllt d'CSV-Fraktioun sech uschléissen.

En fait bleift et awer a staarkem Ausmooss eng Responsabilitéit vum Dokter. Et ass evident, dass d'Décisioun vum Riichter wäert vum Inhalt vun deem Rapport ofhänken. Wann déi Période de mise en observation ofleeft, da kënnt den nächste Rapport vum Dokter, duerch deen hie seng Meenung, ob oder ob net eng weider Hospitalisatioun néideg ass, duerleet. Dann eréischt gesäit de Juge de Patient.

An der Realitéit kënnt et awer nëmmen a manner wéi engem vun zéng Fäll - an néng Prozent prezis, an deem Spidol, dee mir e bësse méi no steet, wou och Placementer gemaach sinn - zu enger Hospitalisatioun, déi méi laang wéi 30 Deeg dauert. En fait trëtt d'Judiciarisatioun vun der Décisioun eréischt da richteg a Kraaft, wann néng vun zéng Patiente schonn erëm dobausse sinn. Aus där Ursaach mengen ech, dass ee muss während enger gewësser Zäit d'Entwécklung vun dësem Gesetz an der Praxis observéieren, an dann eventuell nobesseren, fir eventuell d'Juridiktioun éischter an de Prozess ze implizéieren.

En anere Problem, op deen och haaptsächlech meng Kolleegen higewisen hunn, ass deen, dass de Prinzip vun der Finalitéit vum Placement net genuch am Gesetz erauskënnt. Fir e Medeziner gehéiert den Traitement implizit zu engem Openthalt an engem geschlossene psychiatresche Service. En Openthalt ouni Traitement ass an enger medezinescher Approche net méiglech. Dat wier eng reng Verwahrung, enger moderner Psychiatrie net würdeg, an e Réckschrëtt ëm 100 Joer.

Mir sinn do selbstverständlech an der Praxis deelweis an enger Optik vun engem Traitement ouni Consentement vum Patient. Dozou gehéiert och nach d'Remarque, mengen ech, als Praktiker, dass a Wierklechkeet d'Patienten, déi géint hire Wëllen ageliwwert ginn, schonn an der Urgence oft mat Hëllef vun dräi staarke Männer, Ambulancieren, Polizisten, Infirmieren, eng Sprëtz musse gemaach kréien, well si eben an engem Zoustand sinn, wou se ebe mussen an eng geschlossen Abteilung kommen, an dat ass net harmlos.

D'Finalitéit bei engem Placement muss sinn, dass de Patient gehollef kritt, an dat geet nëmmen iwwer en Traitement. Dësen Traitement ass am Gesetz virgesinn. Et muss ee sech just bewosst sinn, dass, wann den Accord vum Patient bis virläit, et selten zu engem Fräiheetsentzuch muss kommen, an dass de facto den Traitement ouni Consentement net en Ausnahmefall ass. Am anere Fall wäert et zu deem kommen, wat Gott sei Dank d'Regel ass an onser Psychiatrie, nämlech zu enger fräiwëlleger Hospitalisatioun. Dat heescht, de Patient bleift op säin eegene Wëllen, en ass d'accord mat enger Hospitalisatioun a mat enger Behandlung.

Eng allerlescht Remarque betrëfft vläicht déi Punkten, déi dëst Gesetz nach net behandelt, nämlech de Placement vun de Mineuren. D'Madame Dall'Agnol hat dat schonn ernimmt. Dann ass awer och de Passage iwwert d'Placés judiciaires nach net bis an de leschten Detail kloer. Wat ass d'Differenz tëschent engem Gefaangene mat Troubles mentaux, dee refuséiert sech soignéieren ze loossen, an engem, dee vum Artikel 71 relevéiert? Dat sinn déi Persounen, déi veruerteelt si fir en Akt, fir dee se net responsabel sinn. An ech mengen, et misst een och nach de Problem vun der Délinquance sexuelle, mat oder ouni Troubles mentaux, op de Leescht huelen, well och Frankräich ass amgaang un engem Gesetz hei ze schaffen, fir ze wëssen, wat mat deene Leit soll geschéien.

D'Dokteren hu vun der Opportunitéit vun der Mesure an enger méi geneeër Definitioun vum Trouble mental geschwat. Ech schléisse mech do der Madame Dall'Agnol un. Et ass effektiv immens schwéier, fir ëmmer mat der leschter Sécherheet eng Décisioun ze huelen. Mä, wéi eise Gesondheetsminister e puermol bemierkt huet, ass och mat dësem Gesetz d'Reform vun der Psychiatrie zu Lëtzebuerg nach net ofgeschloss. Et ass e ganz wichtege Schrëtt an dës Richtung, an duerfir géif ech den Accord vun der CSV-Fraktioun zu dësem Gesetz ginn.

Merci.

M. le Président.- Ech soen der Madame Mergen Merci, an als nächste Riedner ass den Här Carlo Wagner agedroen. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. Carlo Wagner *(DP).*- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass ëmmer eng Gratwanderung, net nëmmen um medezinesche Plang, mä och a puncto Perséinlechkeetsrechter an individuell Fräiheeten, fir Leit, déi vu psychesche Problemer betraff sinn, géint hire Wëllen an d'Psychiatrie respektiv an eng psychiatresch Behandlung anzeweisen. Hei ass selbstverständlech vun alle Concernéierten en Héchstmooss u Fangerspëtzegefill gefrot, geet et dach hei ëm e fundamentalen Agréff an d'Liewe vun där betraffener Persoun.

D'Zwangsbehandlung vu psychesch kranke Leit ass a bleift, dat soll een net verheemlechen, ëmstridden, och ënnert den Experte selwer. Souwuel d'Géigner wéi och d'Défenseure vun der Zwangsbehandlung kënne fir hir Positioun selbstverständlech gewiichteg Argumenter virbréngen. Während déi eng Säit d'Autonomie vun deem Eenzelnen a seng fundamental Rechter an de Mëttelpunkt stellt, verweist déi aner Säit drop, dass am Fall vun engem Netagräifen den Dokter senger Flicht net géif nokommen.

Eng Zwangsbehandlung däerf an eisen Aen nëmmen en Iwwergangsstadium duerstellen, dee selbstverständlech muss dorobber erauslafen, dem Patient esou ze hëllefen, dass en an déi Lag versat gëtt, nees kënne selwer ze bestëmmen, ob e wëllt weider behandelt ginn an ënner wat fir enger Form dës Behandlung oflafe soll.

Grad well d'Zwangsbehandlung ëmstridden ass a grad well se e fundamentalen Agréff an d'Perséinlechkeetsrechter duerstellt, ass et eiser Meenung no wichteg, dass de Législateur hei e strikte legale Kader virgëtt, an deem et och genuch Gardefous gëtt, fir de Patient viru potenziellen Abusen ze protegéieren.

Déi an eisen Ae wichtegsten Innovatioun, an et ass scho vu mengen zwou Virriednerinne gesot ginn, an dësem virleienden Text besteet also doranner, dass aus der Décisioun vun deem Zwangsplacement an der Psychiatrie eng juristesch Décisioun gëtt. Dëst ass eiser Meenung no eng Verbesserung vum aktuelle System, wou dem Direkter vun engem Spidol respektiv dem Chef vun der psychiatrescher Unitéit dës Décisioun zoustoung. Mir mengen, dass mat deem virleienden Text d'Rechter vum Patient besser geschützt ginn, wéi dat bis elo de Fall ass.

Här President, ech wéilt mech a mengen Ausféierungen net nëmmen op de virleiende Projet de loi beschränken, mä och vun der Geleeënheet profitéieren, fir e puer méi generell Bemierkungen iwwert d'Psychiatrie zu Lëtzebuerg ze maachen. Allgemeng, mengen ech, kann ee soen, dass déi an de leschte Joren ugefaangen Dezentralisatiounsbeméiunge vun der Psychiatrie zu Lëtzebuerg, fir déi d'DP sech ëmmer agesat huet an déi och am Plan hospitalier vun 2001 virgesi waren, sech positiv entwéckelt hunn, och wann elo nach esou munches ze verbessere bleift.

D'Haaptzil vun alle Reformbeméiungen an der Psychiatrie muss, eiser Opfaassung no, d'Destigmatiséierung vun dem Psychiatriepatient respektiv eng verbessert Integratioun vun dësem Patient an eis Gesellschaft sinn. Dat ass gewëss keng einfach Aufgab. D'Komplexitéit an de breede Spektrum vun de psychesche Krankheeten a Stéierunge maachen dës Aufgab och sécherlech net méi einfach.

Zu esou enger Reform gehéiert och virun allem, an enger éischter Phas, d'Schafen an d'Verbessere vun entspriechenden Infrastrukturen. Ech menge kënnen ze behaapten, dass an der CSV/DP-Regierung grad an dësem Beräich enorm Effortë gemaach goufen, fir deem erschreckenden Nachholbedarf, deen et deemools ginn ass, nozekommen. Net fir näischt gouf och am Rapport Rössler, iwwert dee mer hei am Haus virun der leschter Legislaturperiod diskutéiert hunn, den Hôpitaux généraux eng exzellent infrastrukturell Ausstattung am psychiatresche Beräich bescheinegt.

Här President, trotz deene Succèsen an Efforten, déi an deene leschten zéng Joer

gemaach si ginn, bleiwen awer och nach eng Rei Defiziter, déi et selbstverständlech ze behiewe gëllt. D'Reform vun der Psychiatrie muss, eiser Meenung no, méi multidisziplinär ugepaakt ginn. Et muss zu enger méi enker Zesummenaarbecht tëschent sämtlechen Acteuren, Psychologen, Fleegepersonal, Hausdokter an esou viru kommen. Ganz besonnesch wichteg ass an deem Kontext och, dass méi Wäert op d'Formatioun an op d'Formation continue geluecht gëtt.

Bäi der Enthospitaliséierung muss nach méi e grousse Wäert op de Suivi vum Patient geluecht ginn, notamment an de Foyers médicalisés, déi d'ailleurs am Spidolsplang vun 2001 scho virgesi waren. An dësem Beräich sinn och Efforten néideg. Dës Foyere sollen och eng besser Integratioun vun deene Betraffenen erméiglechen. Dëst gëllt och fir therapeutesch Atelieren. Am Idealfall sollen dës Ateliere keng definitiv Statioun fir déi psychesch Krank duerstellen, mä si sollen éischter zu engem Sprangbriet gi fir den allgemengen Aarbechtsmarché.

Och an der Psychiatrie soll méi Wäert op Preventioun geluecht ginn. Psychesch Leide wéi Neurosen, Depressiounen an esou viru betreffen en ëmmer méi groussen Deel vun eiser Populatioun. Leider stelle mer hei eng ëmmer méi staark Medikamentéierung vun dëse Krankheete fest. Et gëtt allze oft ausschliesslech mat psychotrope Medikamenter reagéiert, ouni deen néidege Réckgrëff op d'Psychologie oder d'Psychotherapie. Fir dësem bedenklechen Trend entgéintzewierken, misst sech d'Gesondheetskeess, eiser Iwwerzeegung no, un de Käschte fir d'individuell Psychotherapiesitzunge bedeelegen.

Der Kanner- a Jugendpsychiatrie kënnt eng ëmmer méi grouss Bedeitung zou. Hei ass ze soen, dass am CHL an an der Klinik um Kierchbierg eng exzellent Aarbecht geleescht gëtt. Leider ass et awer och esou, dass et hei zu Lëtzebuerg nach ëmmer e Manktum un adequate Strukturen am Beräich vun der Kanner- a Jugendpsychiatrie gëtt. Esou hu mer nach ëmmer keng Struktur beispillsweis fir schoulflichteg Kanner, déi Schoul a psychiatresch Betreiung matenee verbënnt.

Finalement, an opgrond haaptsächlech vun deenen diverse Virfäll an deene leschte Méint a Joren am CHNP, si mer als DP der Meenung, dass Ugekloten oder Veruerteelter, déi opgrond vu psychesche Stéierunge vum Prisong an de CHNP iwwerfouert ginn, an Zukunft an enger neier Spezialunitéit sollten ënnerbruecht ginn.

Zum Schluss, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wéilt ech selbstverständlech der Rapportrice, der honorabeler Madame Dall'Agnol, nach fir hiren exzellente mëndlechen a schréftleche Rapport félicitéieren a Merci soen, a selbstverständlech ginn ech och domadder den Accord vun eiser Fraktioun zu dësem Projet de loi.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- An ech soen dem Här Wagner Merci. Als nächst Riednerin ass d'Madame Err agedroen. Madame Err, Dir hutt d'Wuert.

Mme Lydie Err *(LSAP)*.- Ech schléisse mech deene leschte Wierder vu mengem Virriedner un d'Adress vun der Madame Dall'Agnol un, fir hir Merci ze soe fir hire mëndlechen a schréftleche Rapport an dësem komplizéierten Dossier. Ech bréngen och gläich, wéi mäi Virriedner, den Accord vun der Fraktioun, well ech d'Tendenz hunn, deen zum Schluss ëmmer ze vergiessen.

Ech wollt zwee, dräi Wierder heizou soen, well entre-temps bal alles gesot ass, wat wichteg ass. Aus enger besonnescher Ursaach eraus, an zwar, well an deem Rapport hei eng Recommandatioun vum Conseil de l'Europe mentionnéiert ass, déi awer net weider am Rapport analyséiert ginn ass, fir ze kucken, ob déi Saache stëmmen oder net. Vu dass ech scho virausgeholl hunn, dass meng Fraktioun, an ech selwer natierlech dann och, dee Projet hei stëmmen, kënnt Dir dovunner ausgoen, dass déi Prescriptioune vun där Recommandatioun vum Conseil de l'Europe sech praktesch integral am Gesetz erëmfannen, an ech denken, dass dat e ganz gutt Zeechen ass, mat ganz klengen Ausnahmen, op déi ech nach wéilt agoen.

Ech wëll awer och an dësem Kontext soen, dass eng aner Organisatioun vum Conseil de l'Europe, an zwar de CPT, Comité de prévention de la torture, Kompetenzen huet, fir nieft där Commission de contrôle, déi am Gesetz drasteet, verschidden Institutiounen - ouni Rendez-vous onbedéngt mussen ze hunn - ze examinéieren, fir festzestellen ob oder ob net an esou Institutiounen et Mënscherechtsverletzunge ka ginn.

Ech denken, dass dat eng supplementar Garantie ass, déi net muss am Gesetz stoen, mä déi et nieft dem Gesetz ouni Zweifel och nach gëtt. An déi gëllt net nëmme fir d'Leit, déi an de psychiatreschen Institutioune sinn, déi zielt och fir d'Leit, déi an de Prisonge sinn, fir Mineuren, déi placéiert sinn, natierlech och fir Prisonnéier a fir Leit, déi an der Rétentioun sinn. Et ass am Fong eng supplementar Garantie zu deenen, déi an dësem Gesetz schonn drastinn.

Et ass evident, dass an dëser Matière deejéinegen, deen eng Décisioun hëlt, fir ee psychiatresch Kranken ze placéieren, ëmmer um Bord vum Droit pénal steet, entweder well en eng Atteinte à l'intégrité physique mécht, wann e falschläit, oder awer eng Non-assistance à personne en danger, wann en näischt ënnerhëlt. Et ass also net fir näischt, dass d'Gesetz muss prezis sinn.

Ech wëll hei dräi Saache soen, déi mer en evidente Progrès par rapport zu der aktueller Situatioun ze si schéngen an déi am Gesetz sinn. Dat heescht, et ass notamment den Artikel siwen, dee seet ganz genau, dee seet virun allem, wie kann ufroen, fir e Placement ze kréien: den Tuteur, e Familljemember oder eng aner Persoun. Da muss awer ganz kloer sinn, wat fir en Degré de parenté oder wat fir eng Zort vu Relatioun deejéinegen, deen de Placement freet, par rapport zu deem Kranke soll hunn.

Et ass am Fong nëmmen, wann en Trouble à l'ordre public ass, wou de Parquet, d'Police oder de Buergermeeschter, oder déi Persoun, déi delegéiert gëtt, ka froen. Dat ass eng substanziell Garantie par rapport zum Ist-Zoustand, gradesou wéi déi Tatsaach, dass och elo muss eng Décisioun vun engem Riichter kommen, fir déi Demande ze entérinéieren.

D'Madame Martine Mergen huet hei de ganzen Detail gezielt. Ech brauch also elo net méi anzegoen op déi Délaien, déi vun der Observatioun sinn. De Certificat médical fir d'Période d'observation vun dräi Deeg an engem éischte Stadium, vun 21 Deeg an engem Fleegestadium, engem Total vun engem Mount, et cetera. All dat ass sécherlech ganz interessant. Besonnesch interessant ass et awer, dass, wann no enger Période d'observation de Placement weidergeet, e Rapport motivé muss gemaach ginn.

Fir de Maintien en placement provisoire kënnen no deenen 30 Deeg weiderzeféieren, an dësem Fall ass am Fong eng Kritik, déi ech wollt ubréngen, dass an där Décisioun no deenen 30 Deeg kee Recours méiglech ass, kee Recours um Geriicht. Mä et gëtt aner Instanzen, déi intern am Gesetz sinn, déi Commission de contrôle, wou ee sech ka wennen, fir deen een oder anere Problem, deen ee kann hu mat esou enger Décisioun, an d'Wee ze leeden.

Ech denken duerfir, dass een somme toute ka soen, och besonnesch, well virgesi si ganz prezis Consignen, wéi mat de Mineuren ze verfueren ass, wéi mat de Leit, déi sous tutelle sinn, wéi mat de Prisonnéier ze verfueren ass - all déi Saachen, déi an der Recommandatioun stinn, sinn hei preziséiert -, dass dat alles eng ganz positiv Gesetzgebung ka sinn.

Ee Punkt léisst mech de Moment nach onzefridden, Här Minister, mä Dir wäert deemnächst eng Geleeënheet kréien, déi Onzefriddenheet aus der Welt ze schafen. Dat heescht, dass näischt Prezises drasteet, wéi Der wëllt ëmgoe mat dem Devoir d'information vun deene Patienten a vun deene Leit, déi deene Patienten nostinn, ëm deenen hire Placement et hei geet.

Ech kommen aus Kanada erëm, wou ech e Stage gemaach hunn a verschiddenen Domänen, an do ass mer opgefall, dass an enger Klinik, zum Beispill, an der Entrée eng Sail steet, op där affichéiert all d'Rechter vum Patient a vun der Famill vum Patient sinn. Awer et sinn net nëmmen d'Rechter och d'Flichte vum Patient an d'Informatiounsflichte vun der Famill vum Patient, déi ugesot sinn. Derniewent louchen natierlech Flyeren aus, fir déi Saachen, déi op der Sail stoungen, ze répétéieren. An et stoungen Tëlefonsnummeren an eng Plaz drop, wou Leit hir individuell Informatioune kréien, an Tëlefonsnummeren a Rendez-vousë fir Consultatiounen iwwert d'Rechter vum Patient.

Ech fannen, dass dat exemplaresch ass, a vun deene Saachen, déi gutt sinn, kann ee sech, denken ech, jo och inspiréieren.

Ech hoffen, Här Minister, dass Der an deem Gesetz, wat aussteet iwwert d'Rechter an d'Flichte vum Patient, op dat mer amgaang sinn hei zu Lëtzebuerg ze waarden, déi Informatiounsobligatioun, déi och an der Recommandatioun steet, leider net ganz prezis an Ärem Gesetz, kënnt nohuelen. Ech soen Iech am Viraus Merci fir dat, wat Der an deem anere Gesetz da wäert nach weider maachen.

M. le Président.- Ech soen der Madame Err Merci. Als nächste Riedner ass den Här Huss agedroen. Här Huss, Dir hutt d'Wuert.

M. Jean Huss *(déi gréng)*.- Merci, Här President. Ech wéilt natierlech och vun dëser Plaz aus der Madame Dall'Agnol Merci soe fir hiren ausféierleche Rapport. Ech kéint och dorunner uschléissen, fir ze soen, datt ech mat deene meeschte vu menge Virriedner praktesch op alle Punkten d'accord si mat deem, wat se hei gesot hunn.

Ech mengen, wann een hei als Oppositiounspartei esou e Gesetzesprojet jugéiert, dee mer an der Kommissioun jo unanimement scho verabschit hunn, dann ass et vläicht net ëmmer esou, datt vun enger Oppositiounspartei eng Regierungsaarbecht gelueft gëtt. An dësem Fall ass et awer esou, datt déi gréng dëse Projet an déi Aarbecht, déi hei geleescht ginn ass, fir dee Projet hei virunzebréngen, ausdrécklech luewen, well hei wierklech eng Verbesserung vun deem alen Text domadder verbonnen ass, op deenen zwee Punkten - haaptsächlech zwee Punkten -, déi hei elo schonn dräi-, véiermol erzielt gi sinn, datt nämlech eng zousätzlech Barrière agebaut gëtt doduerjer, datt d'Justiz intervenéiert, ier dee Placement dann do wierklech décidéiert gëtt, an zum Zweeten och dann zumindest - dat huet d'Madame Err elo just gesot -, datt och d'Kritäre vun de Recommandatioune vum Conseil de l'Europe an dësem Gesetzesprojet zumindest ugeschwat ginn. Ech mengen, dat sinn zwou wesentlech Neierungen hei bei dësem Gesetz, déi mer ausdrécklech begréissen.

Wa mer dat begréissen, dann ass natierlech kloer, läit dat an der Kontinuitéit vun eisen Aktivitéiten an deene leschten zéng, 15 Joer, déi mer um Gebitt vun der Psychiatrie hei zu Lëtzebuerg haten. Als Gréng ware mer vun Ufank un och fir eng Reform vun der Psychiatrie, an Dir kënnt Iech erënneren, datt - nach viru fënnef, sechs Joer muss dat gewiescht sinn, oder souguer eng Iddi nach méi kuerz - mer als Gréng intervenéiert hate wéinst de Mënscherechter vun deene Leit, déi internéiert waren am CHNP, an datt mer och mat der Mënscherechtskommissioun doriwwer Diskussiounen haten, besonnesch iwwert d'Problematik vun der Fixatioun a vun Isolatiounsmoossnamen. Ech mengen, mat deem, wat elo hei gemaach gëtt, gi mer zumindest zwee wichteg Schrëtt an eng ganz positiv Richtung.

Mir begréissen dat also ausdrécklech, och wann ech wëll op dëser Plaz soen, datt fir eis awer domadder - wéi soll ech soen? - d'Problemer nach net ganz geléist sinn.

Ee Problem, deen nach muss geléist ginn a wou mir och hoffen, datt e méiglechst séier geléist gëtt, dat ass méi allgemeng d'Problematik, déi mer op engem aneren Niveau schonn ugeschwat haten, vun engem Gesetz iwwert d'Rechter vun de Patienten insgesamt. Do hu mer versprach kritt vum Minister, datt dat géif kommen. Dat fanne mer extrem wichteg.

Ech wéilt awer dorop hiweisen, wat - den Här Wagner hat dat an engem gewëssene Moment hei ugeschwat - d'Behandlung vun de Patienten ubelaangt, wou e gewarnt huet virun enger ze staarker Medikaliséierung iwwer Psychotropen. Bon, doriwwer gëtt et net vill Donnéeën hei, an dat ass e wéineg e Problem vun der Situatioun.

Bon, de Minister kann emol vläicht dann dorobber äntwerten, well fir eis de Problem awer e wéineg bestoe bleift - an dat huet elo näischt direkt mat dësem Projet ze dinn -, datt ee misst an eisen Aen emol méi eng ëmfaassend Analys doriwwer maachen, wat d'Ursaache waren, déi iwwerhaapt zu deene perséinleche Krise gefouert hunn, datt déi Leit do ausgerast sinn. Dat wär awer elo interessant, mat all eise Betraffenen, déi déi Leit an Empfang huelen, ze kucken: Wat sinn déi Haaptursaachen? Wat ass d'Ätiologie vun deene psycheschen Erkrankungen, déi dann hannenno zu esou vill Frust an zu esou engem Ausraste féieren?

Et ass an der Diskussioun, déi mer schonn eng Kéier hate virun e puer Joer, gesot ginn: „Jo, et ass ganz vill Alkohol de Fall." Ech sinn der Meenung, effektiv, datt wahrscheinlech relativ heefeg Alkohol do mat am Spill ass oder eng staark Roll dobäi spillt. Bei esou Situatioune misst et awer logescherweis esou sinn, datt dat Ausrasten am Fong net onbedéngt an all Fall oder héchstens a ganz wéinege Fäll och zu engem Placement muss féieren. Wann dee säi Rausch ausgeschlof huet, an et geet erëm eenegermoosse besser, da misst ee just e Suivi vun esou engem maachen, mä ob deen onbedéngt muss placéiert ginn, ass eng aner Affär.

Mech géif am Fong méi interesséieren, wat dann niewent dem Alkohol aner Ätiologië sinn, aner Problemer sinn, déi zum Ausraste vu Persoune féieren, déi se hannenno an de Placement bréngen. An do gesinn ech engersäits: Natierlech kënnen dat sozial Ursaache sinn, wou d'Aggressioun entweder no bausse geriicht gëtt oder d'Aggressioun no bannen op sech selwer geriicht gëtt. Dat sinn dann d'Suiciden, déi kënne passéieren, wou mer gesinn, datt sozial Ursaache kënnen do sinn. Beispillsweis, ech denken drun, wat elo a Frankräich geschitt ass bei der Télécom, wou duerch dee ganze Mobbing an där Firma an der Zwëschenzäit - mengen ech - 25 oder 26 Leit sech d'Liewe geholl hunn. Dat kënnen also esou sozial Ursaache sinn, déi kënnen eventuell mat anere sozial- a familljepolitesche Ursaachen ze dinn hunn. Dat heescht, och nach Sträit doheem an esou virun.

Mä derniewent gëtt et awer nach aner Ätiologien, déi ee misst an eisen Ae vill méi detailléiert ënnersichen, zum Beispill d'Problematik, effektiv, déi vum Här Wagner ugeschwat ginn ass, nämlech vun de Psychotropen. Hien huet elo gemengt, et géifen der an der Behandlung ze vill gebraucht ginn, där Psychotropen, also, wann elo een ausgerast ass an et muss een internéiert ginn.

De Problem ass, datt et och en anere Problem gëtt mat Psychotropen, nämlech, datt scho vu Jugend un dat geschitt, wat den Här Wagner gesot huet, datt et scho vu fréier Jugend un ëmmer méi staark an eiser Gesellschaft zu enger Medikaliséierung vu mentalen oder vu psychesche Problemer oder emotionale Problemer kënnt ebe just duerch déi Psychotropen.

Do läit de Problem dann awer ëmgekéiert, an dat ass net nëmmen dat, wat mer an deene leschte puer Joer an Däitschland oder an den USA gesinn hunn, nämlech, datt eng ganz Partie Jugendlecher no baussen aggressiv gi sinn a ronderëm sech geschoss hunn, beispillsweis, an da Leit doutgemaach hunn oder Schoulkanner doutgemaach hunn. A bei enger ganzer Rei vu Punkten, bei ganze Reie vu Beispiller ass et esou, datt kloer konnt nogewise ginn, datt se entweder op Psychotrope stoungen, sief et verschidden Antidépresseuren oder sief et Ritalin, oder datt se an engem Sevrage waren, deen awer net seriö gemaach ginn ass. Dat heescht, datt se doduerjer ausgerast sinn an doduerjer total ausgeflippt an aggressiv no bausse gi sinn, a wann eng Flënt do ass, dann hu se geschoss.

Dat heescht, datt am Allgemengen also déi Medikaliséierung vu psychesche Pro-

blemer wierklech - dat huet den Här Wagner richteg gesot - eng Bedrohung ass vun eiser Gesellschaft. An den USA, déi eis jo an esou Entwécklungen ëmmer zéng, 15 Joer viraus sinn, ass dat natierlech vill méi schlëmm, wéi dat am Moment nach an Europa ass. Mä och hei ass den Trend schonn, d'Kanner ze medikaliséiere mat Psychotropen, deen ass och souguer hei a Lëtzebuerg do.

Dat heescht also, et misst ee wierklech emol eng Bestandsopnahm maache vun der Ätiologie, vun der Entstehung vun all deene Fäll, déi hannenno musse placéiert ginn, iwwert den Alkohol eraus, iwwert d'sozial Ursaachen eraus. Do gëtt et nämlech nach aner Phenomeener, wou ee ka feststellen, datt och Kanner oder Jugendlecher psychesch krank sinn, ganz einfach duerch eng falsch Ernährung, well hinne ganz einfach eng Rei vu Spurenelementer a Vitamine feelen.

Och a Prisongen hu se Etüde gemaach, wou se festgestallt hunn, datt Prisonnéier, nodeems se méintelaang eng seriö Ernährung kritt hu mat Uebst a Geméis an esou virun, vill méi sanftmüteg a vill méi fei gi sinn, während de Kontrollgrupp nach ëmmer gradesou aggressiv an deene Prisonge reagéiert huet.

Dat heescht, et sinn eng Rei Facteuren, déi dorop awierken, datt et kann zu esou psychesche Krise kommen. An dat ass eng Saach, déi een an eisen Aen och emol misst méi detailléiert analyséieren.

Den Här Minister hat mer virdrun ugedeit, vun dohannen, et géif do eng Rei vun Ursaache ginn. Also gutt, Alkoholismus schéngt mer evident ze sinn, mä et gëtt och nach aner Ursaachen, iwwert déi och emol misst geschwat ginn.

Dann, de leschte Punkt, deen ech wéilt soen, wou mer och nach Problemer behalen, dat ass dee vun der Therapie. Dat ass och vun der Madame Stein ugeschwat ginn. Wat ganz kloer ass, dat ass, datt et immens schwéier ass. D'Medezin ass bekanntlech keng exakt Wëssenschaft.

Mä d'Psychiatrie an der Medezin, do ass et awer nach - loosse mer soen, fir dat emol virsiichteg ze formuléieren - vill méi schwiereg. Well ganz einfach, wann ee kuckt, wat an deene leschten zéng, 15 Joer d'Entwécklung um internationalen Niveau vun der Psychiatrie war, déi ganz DSMen, dat heescht, déi Fachbicher vun der Psychiatrie, wou permanent och nei psychesch Erkrankungen erfonnt gi vun der pharmazeutescher Industrie a vun deene Konzernen, déi derhannertstinn, just fir erëm kënnen nei Medikamenter ze verkafen, da muss ee soen, datt och déi Psychiatrie an der Therapie e Problem ass. Emol ofgesi vu ganz einfache Saachen, wéi Berouegungsmëttel, fir een aus enger Kris erauszehuelen.

Mä soss, déi Medikaliséierung, déi eis ganz Gesellschaft ergraff huet, och um Niveau vun der Therapie, dat ass e Problem, dee mer mussen ugoen, deen an alle Länner och vu kritesche Psychiater esou gesi gëtt. Et ass also guer net einfach, eng psychiatresch Therapie ze maachen, ganz einfach, wann ee keng seriö Ursaachefuerschung huet.

Wann een net der Ätiologie vu Krankheeten am Detail nogeet, da kënnen heiansdo psychiatresch Therapië souguer méi schueden, wéi se notzen, jee nodeem wat fir eng Produkter ee bei de Leit uwennt, déi net kënne vum Stoffwiessel vun deene Leit métaboliséiert an ausgescheet ginn, a wou also eng Wierksamkeet net onbedéngt ginn ass a wou souguer vläicht d'Niewewierkunge méi staark sinn.

Bon, dat gesot, ass et awer esou, datt mer hei einfach vum juristesche Point de vue vun deem, wat elo hei geschitt iwwert dat Gesetz, zwee positiv Schrëtt maachen an déi richteg Richtung.

Déi ganz Psychiatriereform, déi mer an de leschte Joren haten, ass an eisen Aen an eng richteg Richtung gaangen, mat der Dezentraliséierung. Et misst ee vläicht nach eng Kéier - dat wär vläicht dat lescht Déngen - nach méi e Jet maachen, fir doriwwer ze schwätzen, einfach iwwert dat, wat ech gesot hunn: Firwat entstinn esou vill psychiatresch a psychesch Krankheeten an eiser Gesellschaft? An ass déi Äntwert, déi elo d'Psychiatrie mat Medikamenter dorop gëtt, déi eenzeg richteg? Wéi seriö ass se? Oder gëtt et net nach aner Methoden? Muss een net méi breet denken do derbäi, fir do zu enger wierklech positiver Léisung ze kommen?

Merci, ech ginn dozou d'Zoustëmmung vun eiser Fraktioun.

Une voix.- Très bien!

M. le Président.- Ech soen dem Här Huss Merci. Als leschte Riedner ass den Här Colombera agedroen. Här Colombera, Dir hutt d'Wuert.

M. Jean Colombera *(ADR)*.- Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt e Merci un d'Rapportrice, d'Madame Dall'Agnol, fir de mëndlechen a schréftleche Rapport iwwert de Gesetzesprojet mat der Hospitalisatioun vu Leit mat mentale Problemer, am erweiderte Kader vun enger méi humaner Approche vun der Psychiatrie.

Beim Liese vum Text gesi mer, datt verschidden Terme relativ vag sinn, an d'Definitioun léisst vill Froen op. Och am Intitulé gëtt geschwat vun „troubles mentaux", dat heescht, mental Stéierungen. Wat heescht dat? Hei gëtt keng Differenzéierung gemaach tëschent schwéieren a liichte Stéierungen. Ass de Fait, datt een eng Nervekris kritt, datt een d'Glieser an d'Telleren am Stot futtimécht, eng mental Stéierung?

Ass d'Violence domestique eng mental Stéierung? An dësem Fall gëtt d'Police geruff. Gëtt hei d'Prozedur vun der Wegweisung initiéiert oder gëtt de gewalttätege Bierger géint säi Wëllen hospitaliséiert?

Do si vill Froen, déi ee sech ka stellen. Bei esou enger fragiler Handhabung vun der Definitioun riskéiert een als mental Stéierung och déi Leit mat anzebannen, déi Verhalensstéierungen hunn. Fir eis ass dësen Term hei e Genre Fourre-tout, deen zu villen Interpretatiounsméiglechkeete féiert.

Et ass och geschwat ginn iwwert den Term „danger pour soi-même ou autrui" oder vun „ordre" an „sécurité publique". Hei ass och d'Terminologie extrem breet gefächert.

Ass een, dee mat 100 duerch en Duerf mam Auto rennt, eng Gefor fir d'Allgemengheet? D'Äntwert ass Jo. Een, dee mat 100 duerch en Duerf rennt, huet eng mental Stéierung, soss géif en dat jo net maachen, en ass eng Gefor fir d'Allgemengheet. Also misst hien op Basis vun dësem Text géint säi Wëllen och internéiert ginn.

Ass en anere Chauffeur, dee mat 100 duerch d'Duerf rennt an ze vill gedronk huet, och esou ze behandelen, oder gëtt hei eng Ausnahm gemaach, well jo den Alkohol zoustänneg ass fir seng irresponsabel Handlung?

Här President, a menger Clientèle kennen ech och Leit, déi och ganz vill mental Stéierungen hunn. Ech kennen een, deen an engem Appartementshaus wunnt an dee bei Vollmound total duerchdréint, dee geet dann iwwerall nuets bei d'Diere klappen. E mécht d'Diere futti, bis een opmécht. Fält deen heiten och ënnert d'Bestëmmung vun dësem Gesetz? En huet en Trouble mental bei Vollmound. E stellt eng Gefor fir den Ordre public duer. Mä wann de Vollmound eriwwer ass, dann ass och alles normal.

Bon, ech kennen nach en anere Patient, deen, wann e keng Schlofpëlle méi huet, d'Musek déck opmécht. Dann ass eng richteg Party nuets lass. D'Leit kënnen net schlofen, eleng, well hie keng Schlofpëlle méi huet. Fält deen heiten och ënnert d'Applikatioun vun dësem Gesetz? Mir gesinn, datt de Begréff, wéi gesot, „danger pour autrui" och schwéier ze interpretéieren ass.

En anere Volet vun dësem Text ass d'Behandlung. Hei gëtt vun Traitement involontaire, Isolement a Contention du patient geschwat. Kënne mir nach mam Traitement involontaire d'accord sinn? Wa mer dovunner ausginn, datt d'Hospitalisatioun noutwendeg ass an de Patient déi beschtméiglech Therapie zegutt huet, da si mer awer skeptesch, wat d'Fixéierung vum Patient ugeet oder vläicht den Transfert an eng Gummizell. Dat si Methode vum Mëttelalter. Et däerf een net vergiessen, datt grad dës Methoden déi krank Leit nach méi aggressiv maachen - dovir wéilt ech gär warnen -, an dat ëmsou méi, wéi d'Dauer vun de Mesurë méi grouss ass.

Et huet ee méi wéi eng Kéier scho gesinn, dass Leit, déi fixéiert waren, duerno regelrecht Amok gelaf sinn, well se deeglaang fixéiert waren an net ënner normale Konditioune gelieft hunn. Wann d'Leit fixéiert musse ginn, dann ënner permanenter Iwwerwaachung, wa méiglech och mat enger Kamera. Si sollen d'Hand fräi hunn, fir ze iessen, oder si solle lassgestréckt ginn, wa si hir Nout musse maachen oder wa se sech wäschen.

Et kann awer op kee Fall sinn, datt iergendee fixéiert gëtt, deen duerjerneen ass an dee vun engem Zëmmer an dat anert rennt, d'Leit nervt an duerfir soll ugestréckt ginn. Et kann och net si wéinst Personalmangel, einfach, dass do dann décidéiert gëtt, schwiereg Fäll ze fixéieren oder ze isoléieren. Hei muss gesuergt ginn, datt bei dëse Krankheetsfäll méi Personal zur Verfügung steet.

Wat eis awer traureg stëmmt, ass den Artikel 48 vun dësem Gesetzesprojet. An dat ass extrem besuergniserregend. Ech liese vir: «Un traitement qui n'est pas encore généralement reconnu par la science médicale ou qui présente un risque sérieux d'entraîner des dommages irréversibles au cerveau ou de détériorer la personnalité du patient ne pourra être administré que si le médecin l'estime indispensable et si le patient, dûment informé, y consent expressément.»

Also, ech wéilt gären deejéinege gesinn, dee säi Gehir op d'Spill setzt, wann iergendeng Medikatioun, déi esou staark Niewewierkungen huet, gebraucht gëtt. Souwisou, bei engem Trouble mental grave weess de Patient net, wou en drun ass. An dësem Fall décidéiert e Comité vun dräi Experten iwwert d'Fiabilitéit vun der Behandlung.

Mir sinn dergéint, dass iergendwellech Experimenter ausprobéiert ginn, a schonns guer net am Beräich vu psychesche Stéierungen. Fir eis bleiwen d'Efforten am Beräich vun der Preventioun nach ëmmer déi gréisste Prioritéit. Mir waarde mat Sehnsucht op dat neit Psychotherapiegesetz, a mir bedaueren, datt nach ëmmer massiv psychotrope Droge gebrauch ginn.

Am Prinzip ass dat Gesetz hei e Schratt an déi richteg Richtung, mä wéinst dem Artikel 48 hu mer décidéiert, fir eis ze enthalen.

Ech soen Iech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. le Président.- Ech soen dem Här Colombera Merci. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss. Elo kritt d'Wuert de Gesondheetsminister Mars Di Bartolomeo. Här Minister, Dir hutt d'Wuert.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt emol en häerzleche Merci u bal sämtlech Bänke fir déi nuancéiert, konstruktiv Diskussioun zu dësem Projet, deen a mengen Aen en Duerchbroch ass a Saache modern Psychiatrie, deen och net einfach esou vum Himmel gefall ass, deen ech haaptsächlech dem Duerchsetzungsverméigen, der Hartnäckegkeet an der Iwwerzeegungskraaft vun engem Engagéierten an dësem Gebitt zouschreiwen: Dat ass de Raymond Mousty, deen net labbergelooss huet an Iwwerzeegungsaarbecht huet misse leeschten, fir dass mer en zousätzleche Partner an enger fréier Phas vun der Zwangsaweisung mat u Bord kritt hunn.

Ech mengen, et ass vun alle Bänke gesot ginn, dass déi Psychiatrie, wéi mir se gesinn, soll eng oppen, eng dezentral, eng net stigmatiséierend, eng op de Patient ausgeriicht sinn - an der Regel. Wat allerdéngs net verhënnert, dass et niewent der Regel och leider eng Rei vun Ausnahme gëtt, déi net an d'Regel erafalen. De Verdéngscht vun dësem Gesetz ass, dass déi Ausnahmen nach méi strikt geregelt ginn, wéi dat bis elo de Fall war.

Ech brauch net méi op de Rapport anzegoen. Deen ass exzellent gewiescht, kloer gewiescht, an dofir soen ech dem Claudia Dall'Agnol gradesou Merci wéi der gesamter Kommissioun, déi an engem schwieregen Dossier d'Boot riicht gehalen huet. Och wa mer mat engem Avis vum Conseil d'État konfrontéiert waren, deen an eenzelne Beräicher, mengen ech, déi voll Visée vun deem Projet net richteg interpretéiert hat - wann ech dat emol esou däerf soen. Mä duerch d'Iwwerzeegungsaarbecht, déi mer gemaach hunn, konnte mer och den Accord vum Conseil d'État kréien.

Ech wëll soen, op wat fir engem Beräich dee Malentendu bestanen huet. Dat war deen, dass, nodeem mer an deem Gesetz hei eis eens waren, d'Zwangsaweisung ënner riichterlech Kompetenz ze stellen, de Conseil d'État der Meenung war, dass mer och d'Entloossung sollten ënner riichterlech Kompetenz stellen.

Dat war an eisen Aen net wënschenswäert an huet och net deem entsprach, wat a Länner mat moderner Psychiatrie de Fall war, well do hätte mer eng Entloossung jo net méi einfach gemaach, mä mir hätte se erschwéiert. An ech mengen, eng Entloossung geet éischter an de medezinesche Beräich eran, wéi eng Zwangsaweisung, wou den Dokter net eleng gelooss ka ginn.

Ech sinn dofir der Kommissioun ganz dankbar, dass se eis mat suivéiert huet a bereet war, déi Iwwerzeegungsaarbecht géint eng Opposition formelle ze leeschten, wou mer dann och zesumme konnten deen Text hei bis an d'Chamber, bis an de Plenum erabréngen.

Et ass richteg, dass dat hei e wesentleche Schrëtt an der Reform vun der Psychiatrie ass, wou mer an deene leschten zéng Joer, an ech ënnersträichen dat och, esou wéi de Carlo Wagner dat gesot huet, e ganz wichtege Schrëtt gemaach hunn. Ugefaange bei der Dezentraliséierung vun der akuter Psychiatrie vun enger asylarer Struktur a Richtung akut Spideeler, wou mer haut kënnen houfreg driwwer sinn, dass mer kënne soen: „E psychesch kranke Mënsch, deen an enger akuter Kris ass, kann an datselwecht Spidol zu dërselwechter Dier eragoen, wéi een, deen en Aarm oder e Bee gebrach huet." Net mat engem Kräiz op der Stir, wou en als psychesch Kranken no bausse stigmatiséiert gëtt, mä genee behandelt gëtt wéi en anere Patient.

Et ass och eis Visée gewiescht, dass mer de psychesch Kranken déiselwecht gutt Soinë kënne garantéieren, wéi engem physesch Kranken. Et ass a mengen Aen eng ganz wesentlech Etapp, déi ech mer ganz gär mat mengem Virgänger deelen a wou et wichteg war, dass mer deen dote Schrëtt gemaach hunn.

Well do sinn et ganz grouss Resistenze ginn, däerfe mer net vergiessen, well mer een traditionellen Acteur an der Psychiatrie an eng nei Roll invitéiert hunn. De CHNP huet mat där Dezentraliséierung eng nei Aufgab kritt, déi net esou einfach op de Buedem ze brénge war an ass, mä en huet sech mat ganz vill Engagement a Courage an déi nei Missiounen era lancéiert. Mir sinn elo mëtten an der Dezentraliséierung vun der rehabilitativer Missioun vum CHNP, an ech sinn och ganz zouversiichtlech, dass mer dat mat deene verschiddene Strukturen, déi elo schonn dezentraliséiert sinn, wäerte packen.

Och an der gemengennoer Psychiatrie sinn an deene leschten zéng Joer enorm Effortë gemaach ginn, sief dat beim Logement, sief dat bei de Foyeren, sief dat bei der Berodung, sief dat bei anere Beräicher. An ech si ganz frou doriwwer, dass mer virun zwee Joer déi deemoleg Krankekeess, déi heiteg CNS, iwwerzeegt kruten, fir als weideren Acteur an de Finanzement vun de Logementsstrukture mat anzeklammen. Wat derzou féiert, dass dat Ugebuet an deenen nächste Jore ganz zolidd wäert usteigen. Iwwregens eng vun deene Konklusiounen, déi mer suivéieren aus dem Rössler-Rapport.

En anert wichtegt Reizwuert ass gefall; dat ass dat vun der Koordinatioun am Secteur, wat ech nëmme kann ënnerschreiwen a wou ech mengen, dass mer um richteg Wee sinn, zënter dass mer déi Psychiatrieplattform reaktivéiert hunn a mer d'Acteuren elo alleguer ronderëm en Dësch sëtzen hunn. Vun der Médecine de base iwwert déi gemengenno Psychiatrie bis bei d'Spi-

deeler an de CHNP sëtzen um Dësch a sinn elo an der Zwëschenzäit bereet, déi national Plattform och ze regionaliséieren. Dat heescht, no bei deene Strukturen, déi bestinn, ähnlech Concertatiounsstrukturen ze schafen.

Déi éischt wäert am Norde geschaf ginn, wou jo et och eng Konzentratioun ginn ass vu psychiatresche Strukturen, wou mer mat Problemer konfrontéiert sinn. A wou mer déi Acteuren invitéieren, zesumme mat den Acteuren um Terrain déi Leit, déi net ëmmer déi richteg Prise en charge kréien, déi heiansdo Troublemaker sinn, esou gutt wéi méiglech opzefänken a se net hin an hier ze schubsen, mä dass mer ëmmer ee Responsabele fannen, dee sech ëm e jeeweilege Patient bekëmmert. Dat gëtt e Pilotprojet, dee mer am Norden uginn. Och mat der Gemeng Ettelbréck zesummen, wou mer eis deemnächst wäerte gesinn, fir dat doten op de Buedem ze bréngen.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Et ass richteg, dass mer domat net um Enn ukomm sinn, dass mer bei der Jugendpsychiatrie, bei der Kannerpsychiatrie, dass mer beim Placement vun de Mineuren, dass mer bei der Forensik, wou mer um gudde Wee sinn, eng méi kloer Situatioun musse schafen. Dofir si mer an Diskussioune mam Justizministère. Et wäert deemnächst eng Iwwergangsstruktur, wat d'Forensik ugeet, prett sinn an et wäert zesumme mam Justizministère eng definitiv Struktur am Beräich vu Placementer an der Psychiatrie vu scholdonfäege Patienten haaptsächlech gemaach ginn.

D'Madame Err huet zu Recht op ee Volet higewisen. Dat ass dee vun de Patientenrechter. Mir sinn amgaang - en éischten Avant-projet sommaire ass prett -, un engem moderne Patienterechtsgesetz ze schaffen, dat net nëmmen d'Psychiatrie, mä och d'Psychiatrie, mä all Beräicher vun der Gesondheet an der Relatioun mat dem Patient wäert ofdecken an och eis déi Strukture ginn, déi mer brauchen an deene verschiddenste Beräicher, fir dass d'Patienten hir Rechter kënne wouerhuelen.

Dat gëllt selbstverständlech och fir oppen, jiddwerengem zougänglech Patientevertriedungen. Eng Patientevertriedung, déi ech méi wéi eng Kéier invitéiert hunn, sech selwer och a Fro ze stellen, fir méi representativ fir de Patient ze ginn an net sech de Reproche musse gefalen ze loossen, dass et en zouene Club ass, mä dass et wierklech eng representativ Associatioun gëtt am Intérêt vum Patient, mä awer och am Intérêt vun der Nohaltegkeet vun där Patientevertriedung.

Den Här Huss huet op de Phenomeen vun de Psychotropen higewisen. Ech hat mam Kapp gewénkt, dass mer an der Zwëschenzäit verlässlech Statistiken iwwert de Konsum hunn an dass mer och zesumme mat der CNS dat doten Thema wäerten ugoen. Haaptsächlech an deene Beräicher, wou d'Psychotrope wäit iwwert d'Indikatiounen ewech geholl ginn an zu enger Chroniséierung vun de Patiente féieren.

Dat wäerte mer ugoen an do brauche mer dann d'Hëllef och, fir gegebenenfalls ze soen: „Bis dahin, und nicht weiter." Dat heescht, net méi de Konsum encouragéieren. Do brauche mer selbstverständlech och d'Hëllef vum Här Colombera a senge Kolleegen um Terrain. Well et sinn net d'Patienten, déi sech d'Psychotrope verschreiwen. Si brauchen dofir een, deen hinne se gëtt. A besonnesch, wann et chronesch gëtt, dann, mengen ech, mussen all Alarmglacken ugoen.

Ech wollt zu där Interventioun vum Här Colombera soen, dass eben dat Gesetz hei just géint dat Arbiträert eis zousätzlech Instrumenter gëtt doduerch, dass d'Zwangsaweisung ënnert de Contrôle respektiv ënnert d'Verantwortung vum Magistrat gestallt gëtt. An dass dat Beispill, wat en zitéiert huet am Artikel 48, d'Essais cliniques betrëfft, déi ënner ganz klore Konditiounen nëmme méiglech sinn an nëmme viru Consultatioun vum Comité d'éthique. Dat heescht also, ähnlech Essais cliniques wéi et am anere klinesche Beräich gëtt, ënner ganz strikte Konditiounen.

Dat gesot, wollt ech lech nach eng Kéier Merci soe fir déi grouss Ënnerstëtzung, déi d'Regierung an dësem Beräich vun der Chamber kritt huet. Mir wäerte weiderhin zesummen un der weiderer Moderniséierung vun der Psychiatrie schaffen, wou mer zwou Haaptprioritéiten hunn: déi vun de Referenzen - Referenzpersounen, Referenzorganismen, déi de Patient duerch de System dauernd guidéieren. Dat heescht, wann eng Kéier e Patient am System dran ass, dass en eng Referenzpersoun kritt, déi e kann duerch de System guidéieren. An eng dauerhaft Evaluatioun, där mer eis stellen, ënner anerem iwwert de Professer Rössler, mä net nëmmen iwwer hien, mä och duerch eng intern Evaluatioun, déi mer an eenzelne Beräicher vun der Psychiatrie elo largement entaméiert hunn.

Voilà, dat gesot, soen ech lech Merci fir Är Opmierksamkeet an ech si frou, wann de Projet eng wäitméiglechst Ënnerstëtzung kritt.

M. le Président.- Ech soen dem Gesondheetsminister Merci. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 5856.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

De Vote fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

D'Gesetz ass ugeholl mat 54 Jo-Stëmmen a 4 Enthalungen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert, Ali Kaes, Marc Lies (par M. Lucien Thiel), Mill Majerus, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz, Lucien Thiel, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Martine Mergen), Raymond Weydert et Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt);

MM. Marc Angel, Alex Bodry (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Roger Negri), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par M. Fernand Diederich);

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger (par M. Xavier Bettel), Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch (par M. Jean Huss), Camille Gira (par Mme Viviane Loschetter), Jean Huss, Henri Kox (par M. Claude Adam) et Mme Viviane Loschetter.

Se sont abstenus: MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes (par M. Gast Gibéryen) et Fernand Kartheiser.

Wëllt ee seng Enthalung begrënnen?

(Négation)

Dat schéngt net de Fall ze sinn.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

Mir kéimen dann elo nach zu zwou Question-urgenten, wou de Gesondheetsminister sech bereet erkläert huet, déi direkt nach den Owend hei ze beäntwerten. Dat éischt ass d'Question urgente N°208 vum Här Xavier Bettel an d'Question urgente N°215 vum Här Jean Colombera iwwert d'Impfcampagne géint d'Gripp A H1N1.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Här President!

M. le Président.- Jo?

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Här President, ech wëll just soen, dass déi Question parlementaire vum Xavier Bettel scho beäntwert ass - schréftlech beäntwert ass.

Une voix.- Très bien!

(Interruption)

M. le Président.- Normalerweis ass et esou, Här Minister, datt, wa mer eng Fro hei akzeptéieren, an et ass nach eng aner, déi scho virdru war, déi da matenee kënne gestallt a beäntwert ginn. Mä vu datt mir lech vertrauen, Här Minister, datt Dir déi Fro do beäntwert hutt, géife mer da just déi Fro nach vum Här Colombera huelen.

Här Colombera, Dir hutt d'Wuert.

M. Xavier Bettel *(DP).*- Ech hu kee Problem, ech vertrauen och, mä de Problem ass, dass hei an der Chamber nach ëmmer näischt ukomm ass, Här President, well soss hätt ech se jo scho kritt.

Une voix.- Ma da kuckt emol no.

M. Xavier Bettel *(DP).*- Ma, den Här Frieseisen ass just nokucke gaangen, Här Minister. An den Här Frieseisen misst normalerweis besser Bescheed wësse wéi mir. A wann den Här Frieseisen seet, et wier näischt ukomm, da muss ee kucken, wou se am Fax läit, wou se ass.

Ech ka just soen, Här President, ech hunn déi Fro gestallt, well et eng Saach gewiescht ass vu Vertraue vis-à-vis vun engem Minister, dee sech engagéiert hat, eppes ze maachen, wou ech bis gëschter nach net dat gesinn hunn, wat hätt gemaach solle ginn.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Dann hutt Der net gutt gekuckt.

M. Xavier Bettel *(DP).*- Bis gëschter war um Site vun der... Bon, ech géif jo meng Fro net stellen.

M. le Président.- De Minister huet eis gesot, en hätt déi Fro beäntwert. Ech géif lech proposéieren, wann déi...

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Ech hunn iwwerhaapt kee Problem, Här President, ech beäntwerten déi zwou Froen.

M. le Président.- Voilà, den Här Minister beäntwert déi zwou Froen. Also kënnen dann elo den Här Bettel an den Här Colombera hir Froe stellen, an den Här Minister beäntwert déi zwou. Här Bettel, Dir hutt d'Wuert.

(Interruptions)

8. Questions urgentes N°208 de M. Xavier Bettel et N°215 de M. Jean Colombera relatives à la campagne d'information sur les risques de la vaccination contre la grippe A (H1N1)

M. Xavier Bettel *(DP).*- Här President, ech hat eng Fro gestallt, an ech sinn och frou, dass d'Urgence direkt unerkannt ginn ass déi lescht Woch.

Den Här Gesondheetsminister hat eis nämlech hei an der Chamber d'Garantie ginn, an dowéinster hate mir souguer als Fraktioun vun der Demokratescher Partei eng Motioun, déi vum Här Colombera war, net matgestëmmt, well mer dem Minister deemools och getraut hunn, dass en eng ganz Campagne géif maachen. Mir hunn déi lescht Deeg de Radio gehéiert, nach gëschter Owend, ob dat d'Patientevertriedung wier oder den Här Huss an och déi ganz Reaktioun iwwert déi ganz Problematik an och déi Ängschten, déi d'Leit hate vis-à-vis vun der Impfung, vis-à-vis vun der Gripp.

Mir hunn deemools gesot, et géif eng Informatiounscampagne, dat hat de Minister eis ugekënnegt. Bis gëschter Moien, Här President, war um Internetsite vun dëser Regierung näischt ze gesinn!

De Moie war eppes drop, an ech hunn och gekuckt. De Minister seet, dat ass net richteg. Gëschter ass dat modifiéiert ginn. Ech hunn och d'Säite geprint. Dat heescht, gëschter ass eppes eréischt dropkomm.

Wann een am Viraus awer schonn Zäit huet, fir Prospekter ze preparéiere fir d'Informatioun, dann huet een och vis-à-vis vun de Problemer, déi eng Impfung ka mat sech bréngen, eng Obligation d'information vis-à-vis vum Bierger, wann een incitéiert, geimpft ze ginn.

Elo ass de Problem do. Elo ass et ze spéit. Elo gesi mer duerch TNS-ILReS-Ëmfroen, dass iwwer 70% vun de Lëtzebuerger net wëlle geimpft ginn. Wann een en temps voulu op jidde Fall de Pro an de Kontra de Leit presentéiert hätt, da wier déi Fro net komm, ob do wierklech Saachen ze verstoppe wären an dës Regierung de Leit au contraire net wéilt déi ganz Transparenz an deem doten Dossier ginn.

Ech si frou, ech ginn et zou, dass ech de Moien, a mat Modifikatioun gëschter, um Site vun der Regierung konnt liesen, dass dat endlech de Fall wier, dass och e Link wier bei d'OMS an och e Link wier, ob déi verschidde Froen op Däitsch, op Franséisch wären, an dass déi Informatioun an déi Transparenz, déi an deem doten Dossier gefrot sinn, elo op d'mannst gi sinn.

(Interruption)

Ech muss awer just soen, Här President, dass et spéit ass, dass een dat den Dag virun der Campagne mécht, wou d'Leit sollte geimpft ginn. Mir haten dëser Regierung déi éischte Kéier Vertrauen ausgesprach an deem doten Dossier. Mir sinn enttäuscht ginn.

(Hilarité et interruptions)

M. le Président.- Sou, elo huet den Här Colombera nach d'Wuert, fir seng Fro ze stellen, an dann äntwert de Gesondheetsminister.

M. Gast Gibéryen *(ADR).*- Et wär besser gewiescht, en hätt eis viru 14 Deeg ënnerstëtzt.

Une voix.- En traut lech och net!

(Interruptions)

M. Jean Colombera *(ADR).*- Jo, Här President, den Här Gesondheetsminister hat viru 14 Deeg gesot, hie géif d'Leit, d'Öffentlechkeet informéieren duerch d'Medien, duerch d'Zeitungen, duerch de Radio, duerch d'Press an esou virun iwwert déi positiv Wierkungen an iwwert d'Niewewierkunge vum Impfstoff.

Mir hu festgestallt, dass dat net de Fall war bis haut. Ech stellen him d'Fro: Firwat hutt Der dat net gemaach?

Elo hu mer ganz vill Zäit verluer. Et si ganz vill Leit, déi veronséchert sinn. Et si ganz vill Leit, déi intervenéiert sinn. Ënner anerem déi gréng Kolleegen, d'Patientevertriedung, den Här Bettel mat senger Question parlementaire urgente.

Bon, elo ass et esou: Mir sinn um éischten Impfdag haut, a bei engem Impfstoff ass normalerweis och de Beipackziedel derbäi. A vu dass ech dovunner ausginn, dass d'Santé, engersäits, an Dir, Här Minister, de Beipackziedel misst gelies hunn, ech mengen, fir dee ganzen Zauber hei opzehalen: Wär et dann elo net Zäit, fir elo hei eisen Deputéierten an der Öffentlechkeet ze erklären, wat op deem Beipackziedel do steet, haaptsächlech an der Rubrik vun den Niewewierkungen?

Ech mengen, da géif déi ganz Problematik do ophalen an da wär déi Saach geléist. Also meng Fro ass: Firwat hutt Der dat net gemaach bis elo? Firwat hutt Der d'Leit net informéiert?

An déi zweet Fro: Sidd Der bereet, fir de Beipackziedel hei virzeliesen? Wann Der en net hutt, okay, mir ginn lech nach eng hallef Stonn, Dir kënnt e vläicht siche goen.

(Brouhaha général)

Den offizielle Beipackziedel.

Well mir Dokteren, mir hunn en nach guer net gesinn,…

(Hilarité)

…a mir hunn näischt mat där Impfung hei ze dinn. Also, deen Eenzegen, deen...

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé.*- Da muss ech mer awer iwwerleeën, ob Är Autorisation d'exercer nach an der Rei ass, well dann hutt Der lech schlecht informéiert.

M. Jean Colombera *(ADR).*- Här Di Bartolomeo, mir hunn nach guer näischt gesinn, ausser déi Dokteren, déi d'Impfunge maachen. Et deet mer leed.

M. le Président.- Sou, elo huet den Här Gesondheetsminister d'Wuert, fir op déi zwou Froen ze äntwerten.

M. Gast Gibéryen *(ADR).*- Viru 14 Deeg sot en, e géif déi Informatioun maachen.

(Interruption et hilarité)